

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 STOCKHOLM

Delbetänkandet Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5)

Fi2020/00389/S1

1 Sammanfattning

Skatteverket avstyrker förslaget att tvätt vid tvättinrättning ska omfattas av rutavdraget. Vidare avstyrker Skatteverket att arbetskostnaden vid transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering ska utgöras av arbetskostnaden enligt nuvarande regler för flyttjänster. Verket föreslår i stället att den schablon som föreslås för bortforsling av bohag i syfte att främja återanvändning också bör användas vid transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering, dvs. 50 procent av det debiterade beloppet för tjänsten i sin helhet. I detta sammanhang föreslår Skatteverket att utredningen i sitt fortsatta arbete bör utreda om arbetskostnaderna för flytt av bohag mellan bostäder också bör bestämmas till en fast procentsats av fakturabeloppet.

Skatteverket har inga invändningar mot att övriga förslag genomförs. Skatteverket lämnar dock vissa synpunkter vad gäller de samhällsekonomiska konsekvenserna av förslagen och även vissa förslag till förtydliganden av lagtexten.

Skatteverkets kostnader beräknas till dels en engångskostnad på cirka 1,5 miljoner kronor, dels en årlig kostnad på 4 686 000 kronor (år 1), 4 580 000 kronor (år 2), 4 470 000 kronor (år 3), 4 366 000 kronor (år 4) och 4 260 000 kronor (fr.o.m. år 5).

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Tvätt vid tvättinrättning

Skatteverket anser inte att rutavdraget ska utökas med tvättarbete som utförs vid tvättinrättning. Detta mot bakgrund av att:

- tvättarbetet inte utförs i eller i nära anslutning till bostaden,
- risken för medvetna och omedvetna fel är stor, samt
- det blir en relativt stor ökad administrativ börda för utförarna och Skatteverket.

2.1.1 Tvättarbetet utförs inte i eller i nära anslutning till bostaden

En grundläggande förutsättning för att skattereduktion för hushållsarbete ska kunna medges är att arbete ska vara utfört i eller i nära anslutning till en bostad och som sökanden själv helt eller delvis nyttjar för bostadsändamål (67 kap. 13 §, 13 a § och 13 b § inkomstskattelagen (1999:1229), IL. En utvidgning av rutavdraget till att omfatta tvättarbete

vid tvättinrättning skiljer sig markant från övriga arbeten som ger rätt till rutavdrag, eftersom ingen del av arbetet utförs i sökandens bostad. Detta innebär att systematiken i regelverket inte längre upprätthålls.

2.1.2 Risken är stor för medvetna och omedvetna fel

Utredningens förslag är att rutavdraget ska omfatta vattentvätt av kläder och hemtextiler. Däremot ska rutavdrag inte kunna ges för kemptvätt och för mattvätt som utförs med särskild skurmaskin eller mattvättmaskin. Tvätt av mindre mattor som kan tvättas i en vanlig tvättmaskin ska dock omfattas.

Med hänsyn till att vissa tvättjänster ger rutavdrag medan andra tvättjänster inte ger rutavdrag, är risken uppenbar att rutavdrag felaktigt kan komma att ges även för sådana tjänster som inte grundar rätt till skattereduktion. Felaktigheter kan göras av okunskap eller misstag, men det kan också vara ett sätt att konkurrera på ett oseriöst sätt och därmed kunna få flera kunder. För Skatteverket kommer det att vara svårt att kontrollera om de uppgivna tvättjänsterna har utförts eller om det i stället är fråga om sådana tvättjänster som inte grundar rätt till rutavdrag.

I samband med att betalning för arbetet vid en tvättinrättning sker kommer kunden att betala sin del av fakturan och utföraren ska därefter ansöka om resterande del från Skatteverket. Det är omöjligt för utföraren att veta om den som betalar för tvättarbetet är den för vars räkning arbetet utförts eller om arbetet egentligen utförts för någon annans räkning. Kopplingen till vem man har utfört arbetet åt och vem arbetet är hänförligt till försvagas, vilket kan öppna för ett visst missbruk av rutavdraget.

2.1.3 Ökad administrativ börda för utförarna och Skatteverket

Att betala för tvätt vid tvättinrättning är oftast inte förenat med någon större kostnad för köparen av tjänsten. Eftersom rutavdrag kan medges från första kronan innebär det att utförare av tvättarbete vid tvättinrättning kan komma att få ansöka om utbetalning för en stor mängd förhållandevis låga belopp. Det finns därför en uppenbar risk för att den föreslagna utvidgningen av rutavdraget till tvätt vid tvättinrättning kommer att medföra en ökad administrativ börda för utföraren. Det blir även en ökad ärendemängd med relativt små belopp för Skatteverket att hantera.

Rätten till rutavdrag bör när det gäller tvättarbete som utförs vid tvättinrättning vägas mot den ökade administrativa bördan för utföraren och Skatteverket.

2.2 Transporttjänster

2.2.1 Två nya transporttjänster – olika sätt att beräkna arbetskostnaden

Utredningen föreslår att rutavdraget utökas för att omfatta två nya typer av transportuppdrag:

- Transport av bohag och annat lösöre mellan bostaden och utrymmen för magasinering av bohaget.
- Transport av bohag och annat lösöre till andrahandsbutiker, loppmarknader och liknande där bohaget kan komma till återanvändning.

Första typen av transporttjänst innebär bl.a. att sambandet med flytt mellan bostäder slopas och att alla transporter av bohag mellan en bostad och platsen för magasineringen kan ge rätt till rutavdrag. När det gäller denna typ av transporter ska arbetskostnaden beräknas på samma sätt som för närvarande gäller för flyttjänster.

Andra typen av transporttjänst – bortforsling av bohag i syfte att främja återanvändning – innebär enligt förslaget att arbetskostnaden schablonmässigt ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet (inklusive moms).

Att ha två olika varianter för att beräkna arbetskostnaden för relativt likartade transporttjänster är olämpligt, eftersom det ökar komplexiteten i lagstiftningen och reglerna blir svåra att tillämpa och förstå. Detta medför risker för att det görs både avsiktliga och oavsiktliga fel.

När det gäller de två nya föreslagna transporttjänsterna torde de vara relativt jämförbara, varför samma princip bör kunna tillämpas för att beräkna arbetskostnaden. Erfarenheterna av tillämpningen av nuvarande regler för flytt av bohag mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder har visat sig fungera mindre väl, varför det finns goda skäl att tillämpa en gemensam schablon för såväl transport till och från magasineringsplatsen som transport i samband med bortforsling av bohag i syfte att främja återanvändning. Detta innebär att arbetskostnaden för transport av bohag till och från magasinering bör kunna beräknas till 50 procent av debiterade totalbeloppet.

2.2.2 Utredda även schablon för att beräkna arbetskostnaden vid flytt av bohag mellan bostäder

För närvarande finns en annan transporttjänst som också ger skattereduktion, nämligen transport i samband med flytt av bohag mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder. Arbetskostnaden för sådana flyttjänster beräknas med ledning av befintlig huvudregel, dvs. debiterad ersättning för arbete. Utförarna använder som regel denna metod och anger i ansökan om utbetalning ett visst belopp för arbetskostnad och ett visst belopp för övriga kostnader. Många gånger är arbetskostnaden en stor del av fakturabeloppet och övriga kostnader en relativt obetydlig del av totalbeloppet på fakturan.

I de fall som flytttjänsten säljs till ett s.k. paketpris (kostnad för arbete och andra kostnader för fordon, material m.m.) bör arbetskostnaden, enligt Skatteverkets ställningstagande, räknas ut separat med utgångspunkt från en timkostnad multiplicerat med 2,5 med tillägg för mervärdesskatt. Det har dock visat sig utförarna i praktiken sällan använder sig av denna metod.

Nuvarande regelverk för att beräkna arbetskostnaderna vid flyttjänster är komplicerat och innebär svårigheter för såväl utförare som köpare att med säkerhet veta vilken arbetskostnad som slutligen godtas av Skatteverket. Detta beror på problemen med att på ett tillförlitligt sätt kunna beräkna hur stor del av fakturabeloppet som avser kostnaderna för fordon och drivmedel.

Utredningen framhåller att det finns skäl som talar för att arbetskostnaden för flytttjänsten också borde beräknas efter schablon på det sätt utredningen föreslår i fråga om bortforsling av bohag för återanvändning. Utredningen konstaterar dock att det är tveksamt om det ryms inom utredningens uppdrag att lämna ett sådant förslag (s. 182 i delbetänkandet).

Med stöd av ovan anförda anser Skatteverket att frågan om en lagreglerad schablon också bör utredas för renodlade flyttjänster, eftersom nuvarande regelverk inte fungerar särskilt väl.

2.3 Synpunkter på lagtext

2.3.1 Möblering, montering m.m. av bohag och annat lösöre

Utredningen föreslår att rutavdraget utvidgas med en tjänst som avser möblering och förflyttning av bohag och lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål.

Lagtexten bör tydliggöra att transporten av möbler till bostaden inte ingår rutavdraget, utan att det endast är det arbete som utförs i bostaden som ger rätt till rutavdrag. Exempelvis kan 67 kap. 13 § 10 IL, utformas på följande sätt:

Möblering, förflyttning, montering och demontering av bohag och annat lösöre som hör till hushållet, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

Skatteverket vill också i det här sammanhanget lyfta fram de risker som redan har uppmärksamats med ett inte harmoniserat system för avdrag inom husområdet, som t.ex. att det är olika procentsatser när det gäller skattereduktionen beroende på om det är rutarbete (50 %) eller rotarbete (30 %). Det är därför viktigt att kunna särskilja om det är fråga om rut- eller rotarbete, vilket inte alltid är enkelt. Som exempel kan nämnas att när en utförare gör en montering eller demontering av fasta garderober räknas detta som ett rotarbete, dvs. skattereduktion ges med 30 procent. Skulle det däremot ha varit fråga om en montering av en lös garderob anses detta vara ett rutarbete som ger skattereduktion med 50 procent. Denna typ av gränsdragningsproblem ökar i och med att antalet tjänster inom husområdet blir fler.

2.3.2 Trygghetstjänster – tillsyn av bostad

Utredningen föreslår att rutavdraget ska utvidgas med en tjänst som avser tillsyn av bostaden. Det bör förtydligas i lagtexten att rutavdrag inte medges när bostaden är uthyrd till en annan person. Exempelvis kan 67 kap. 13 § 11 IL utformas på följande sätt:

Enklare tillsyn av bostaden när tillsynen utförs i eller i nära anslutning till bostaden. Detta gäller dock inte om bostaden är uthyrd.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Föreslagna utvidgningar av rutavdraget innebär att Skatteverket måste anpassa sitt it-system. Engångskostnaden för detta beräknas till cirka 1,1 miljoner kronor. Därutöver tillkommer årliga it-kostnader för vidare anpassningar med cirka 586 000 kronor år ett, 480 000 kronor år två, 370 000 kronor år tre, 266 000 kronor år fyra och 160 000 kronor fr.o.m. år fem.

Förslagen innebär vidare att informationsmaterial m.m. behöver tas fram och att samtalen till Skatteupplysningen ökar initialt. Engångskostnaden för dessa informationsinsatser m.m. beräknas till cirka 400 000 kronor.

Förslagen innebär även att antalet rutärenden kommer att öka. Det innebär en ökad belastning på samtliga delar som berör rot- och rutverksamheten, allt från handläggning till rättsligt stöd och kontroll. Kostnaderna för dessa arbetsuppgifter beräknas uppgå till cirka 4,1 miljoner kronor per år.

Sammantaget uppskattar Skatteverket engångskostnaderna till 1,5 miljoner kronor och de årliga löpande kostnaderna till 4 686 000 kronor (år 1), 4 580 000 kronor (år 2), 4 470 000 kronor (år 3), 4 366 000 kronor (år 4) och 4 260 000 kronor (fr.o.m. år 5).